

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa P. B.
przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Sprawiedliwości, Powiatowi [...],
Miastu S. i Miastu Ł.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 grudnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 22 września 2020 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
 - 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego,**
 - 3) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...]**
- na rzecz radcy pr. M. D. wynagrodzenie w kwocie 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł - podwyższone o stawkę podatku od towarów i usług - tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 22 września 2020 r. powód P.B. oparł wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej na przesłance określonej przez art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudence, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa.

We wniesionej skardze kasacyjnej skarżący wskazuje na istnienie zagadnienia prawnego dotyczącego zasadności (bezzasadności) tworzenia katalogu zamkniętego dóbr osobistych. Problem ten został dostrzeżony w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w których – zgodnie ze stanowiskiem przyjmowanym przez skarżącego – ferowany jest pogląd, że skonstruowany w art. 23 k.c. katalog dóbr osobistych nie ma charakteru zamkniętego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2018 r., I CSK 690/17, nie publ i z dnia 24 kwietnia 2018 r., V CSK 300/17 nie publ. oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2018 r., III CZP 60/17, OSNC 2018, nr 9, poz. 83). Słusznie zatem skarżący wskazał, że stanowisko Sądu Apelacyjnego o zamkniętym katalogu dóbr osobistych koliduje z dotychczasowym podejściem orzeczniczym Sądu Najwyższego do tej kwestii problemowej. Skarżący pomija jednak to, że w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Apelacyjny wyraził też pogląd, że nawet przy uznaniu, iż wyróżnione przez powoda dobra stanowią dobra osobiste w rozumieniu art. 23 k.c. to działania i zaniechania poszczególnych placówek opiekuńczo-wychowawczych, z którymi to powód wiązał swoje roszczenie nie miały charakteru bezprawnego. Tym samym nie było podstaw do uwzględnienia żądania pozwu. W konsekwencji wyartykułowany przez skarżącego problem wykładni art. 23 k.c. ma indyferentne znaczenie oceny prawidłowości rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie wobec jednoznacznego stanowiska Sądu Apelacyjnego o braku podstaw do kwalifikowania działań i zaniechań ośrodków opiekuńczo-wychowawczych jako bezprawnych.

Wskazać należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). W przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1, art. 398²¹ k.p.c. uwzględniając sytuację osobistą i majątkową powoda. O przyznaniu od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w (...) na rzecz radcy pr. M. D. wynagrodzenia tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu podwyższonego o kwotę podatku od towarów i usług, na stosowny wniosek,

Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 2 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2, § 8 pkt 7 oraz § 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 68 ze zm.).